

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ
ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Μετάφραση

Ο Καικίνας Παίτος ο σύζυγος της Αρρίας, ήταν άρρωστος, άρρωστος ήταν και ο γιος. Ο γιος πέθανε. Έτσι ετοίμασε η Αρρία την κηδεία του ώστε να αγνοείται από τον σύζυγο· και όχι μόνο αυτό, αλλά κάθε φορά που αυτή έμπαινε στην κρεβατοκάμαρα του συζύγου, προσποιούνταν ότι ζει ο γιος, και στο σύζυγο, που πολύ συχνά ρωτούσε τι έκανε το παιδί, απαντούσε: « Κοιμήθηκε καλά, πήρε με προθυμία την τροφή.»

Στη διάρκεια του Λατινικού πολέμου ο ύπατος Τίτος Μάνλιος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να κρατηθούν όλοι μακριά από τη μάχη. Λίγο αργότερα όμως ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών με αυτά τα λόγια: «Ας μονομαχήσουμε, για να φανεί από την έκβαση της μονομαχίας πόσο ο Λατίνος στρατιώτης ξεπερνάει τον Ρωμαίο σε αντρεία!».

B. Παρατηρήσεις

1.α. filius : fili

cibum : cibi // cibis

exercitui : exercitu // exercituum

his : hoc // haec

miles : militi // militibus

1.β. bene: melius, optime

libenter: libentius, libentissime

nobili: nobiliore, nobilissimo

2.α. mortuus est: moriatur, moreretur, moriturus sit, mortuus sit, mortuus esset

2.β. ignoraretur : ignoratum iri

vivere : vixisti

ageret : agite

quievit : quiescet

natus : nascuntur

praefuit : praefuissemus

abiret : abeat

abstinerent : abstentu

cernatur : crevisti

3.α. maritus : είναι παράθεση στο Caecina Paetus

filium : είναι υποκείμενο στο απρφ. vivere (ετεροπροσωπία)

bello : είναι αφαιρετική του χρόνου στο praefuit

genere : είναι αφαιρετική της καταγωγής στο natus

castris : είναι αφαιρετική της απομάκρυνσης στο abiret
paulo : είναι αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο post
eius : είναι γενική κτητική στο filius
proelii : είναι γενική υποκειμενική στο eventu
virtute : είναι αφαιρετική της αναφοράς στο antecellat

3.β. (puer) bene quievit: Arria marito respondebat puerum bene quievisse.

4.α. Huic Arria funus ita paravit: Huic ab Arria funus ita paratum est.

4.β. -ut ignorarētur a marīto: δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση. Εκφέρεται με υποτακτική, επειδή το αποτέλεσμα στη λατινική θεωρείται πάντοτε ως μία κατάσταση υποκειμενική (συμπερασματικός σύνδεσμος ut + υποτακτική παρατατικού). Αναφέρεται στο παρελθόν (εξάρτηση από ιστορικό χρόνο, paravit). Ισχύει η ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων γιατί το αποτέλεσμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός κύριας και δευτερεύουσας) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

-ut omnes pugnā abstinērent: δευτερεύουσα ονοματική βουλητική πρόταση. Εισάγεται με το βουλητικό σύνδεσμο ut (καταφατική) και εκφέρεται με υποτακτική, όπως όλες οι βουλητικές, γιατί το περιεχόμενό τους είναι απλώς επιθυμητό / υποτ. Παρατ. Αναφέρεται στο παρελθόν (εξάρτηση από ιστορικό χρόνο, edixit). Ισχύει η ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων γιατί η επιθυμία είναι ιδωμένη τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός κύριας και δευτερεύουσας) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής της.

-ut singulāris proelii eventu cernātur: δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση. Εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο ut (καταφατική) και εκφέρεται με υποτακτική, όπως όλες οι τελικές, γιατί δηλώνει σκοπό προσδοκώμενο / υποτ. ενεστ. Αναφέρεται στο παρόν (εξάρτηση από αρκτικό χρόνο, congrediamur). Ισχύει η ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων γιατί ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός κύριας και δευτερεύουσας) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.